

Хахановський Валерій Георгійович,
професор кафедри інформаційних
технологій та кібербезпеки Національної
академії внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, професор;
Дабіжа Дмитро Вікторович,
заступник начальника відділу Департаменту
інформаційно-аналітичної підтримки
Національної поліції України, кандидат
юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Сьогодні обліки та інформаційні системи стали необхідним інструментарієм під час розслідування кримінальних правопорушень. Безумовно, від рівня інформаційної забезпеченості залежить ефективність проведення слідчих (розшукові) дій.

З метою вдосконалення інформаційного забезпечення проведення досудового розслідування, об'єднання існуючих в ОВС України інформаційних ресурсів наказом МВС України від 12.10.2009 № 436 було затверджено Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему (ІПС) органів внутрішніх справ України, а також розроблено методичні рекомендації, що встановлюють правила обробки інформації в ІПС, надання доступу користувачам до інформаційних ресурсів [1].

Основою системи функціонування ІПС є територіальні вузли, які функціонують в районних, міських відділах (відділеннях) поліції з підключенням виділеними або комутованими каналами зв'язку до інформаційних ресурсів регіональних (обласних) вузлів ІПС. Ресурси центрального вузла ІПС формуються шляхом об'єднання інформаційних ресурсів інформаційних підсистем ІПС регіональних (обласних) вузлів.

Слід зазначити, що сьогодні МВС України проводяться заходи щодо створення Єдиної інформаційної системи МВС (ЄІС МВС), яка являє собою багатофункціональну інтегровану автоматизовану систему, що забезпечуватиме реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності і становить сукупність взаємопов'язаних функціональних інформаційних підсистем, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних засобів телекомунікації, які забезпечують логічне поєднання

визначених інформаційних ресурсів, обробку та захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію. Суб'єктами ЄІС є апарат МВС та його територіальні органи з надання сервісних послуг МВС, Національна гвардія України, заклади, установи і підприємства, що належать до сфери управління МВС, центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, інші державні органи, які обробляють інформацію в ЄІС МВС для реалізації своїх повноважень.

До функціональних підсистем ЄІС МВС буде входити інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІТС ПНП), Положення про яку затверджено наказом МВС України від 3 серпня 2017 року № 676 [2].

ІТС ПНП являє собою сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основними завданнями ІТС ПНП є: інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності ОНП України; забезпечення наповнення та підтримки інформаційних ресурсів, що входять до ЄІС МВС; забезпечення діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу; забезпечення електронної взаємодії з МВС та іншими органами державної влади.

ІТС ПНП призначена для: формування інформаційних ресурсів ЄІС МВС; обробки інформації, яка утворена в процесі діяльності поліції; надання безпосереднього оперативного доступу до інформаційних ресурсів ЄІС МВС; генерації інтерфейсів та оброблення тимчасових наборів даних для здійснення інформаційної взаємодії ОНП з іншими органами державної влади, органами правопорядку іноземних держав, міжнародними організаціями; здійснення пошукових та аналітичних функцій для використання інформації з інформаційних ресурсів (баз даних) поліції, МВС та інших органів державної влади в межах службової діяльності; використання програмних компонентів геоінформаційних підсистем для візуалізації інформації у вигляді електронних карт, автоматичної зміни зображеного образу об'єкта залежно від зміни його характеристик, масштабу та деталізації картографічної інформації; забезпечення автоматизації процесів управління силами та засобами поліції; забезпечення електронного документообігу в ОНП, обміну електронними документами з МВС; комплексного захисту інформації

та розмежування доступу до інформації, що зберігається в базах даних ІТС ПНП.

Інформаційними ресурсами ІТС ПНП є інформація, що утворена в процесі діяльності поліції та використовується для формування тимчасових наборів даних, що створюються в процесі діяльності поліції та використовуються для наповнення та підтримки в актуальному стані баз (банків) даних, що входять до ЄІС МВС, стосовно: 1) осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу; 2) виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, осіб, які їх учинили, руху кримінальних проваджень; обвинувачених, обвинувальний акт щодо яких направлено до суду; 3) розшуку підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду; 4) розшуку осіб, зниклих безвісти; 5) установлення особи невідомих трупів та людей, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком; 6) зареєстрованих в органах внутрішніх справ кримінальних або адміністративних правопорушень, подій, які загрожують особистій чи публічній безпеці, надзвичайних ситуацій; 7) осіб, затриманих за підозрою у вчиненні правопорушень (адміністративне затримання, затримання згідно з дорученнями органів правопорядку, затримання осіб органами досудового розслідування, адміністративний арешт, домашній арешт); 8) осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється поліцією; 9) зареєстрованих кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, осіб, які їх учинили та результатів розгляду цих правопорушень у судах; 10) іноземців та осіб без громадянства, затриманих поліцією за порушення визначених правил перебування в Україні; 11) викрадених номерних речей, цінностей та іншого майна, які мають характерні ознаки для ідентифікації, або речей, пов'язаних із учиненням правопорушень, відповідно до заяв громадян; 12) викрадених (втрачених) документів за зверненням громадян; 13) знайдених, вилучених предметів і речей, у тому числі заборонених або обмежених в обігу, а також документів з ознаками підробки, які мають індивідуальні (заводські) номери; 14) викрадених транспортних засобів, які розшукуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, втрачених номерних знаків; 15) виданих дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху та дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; 16) зброї, що перебуває у володінні та користуванні фізичних і юридичних осіб, яким надано дозвіл на придбання, зберігання, носіння, перевезення зброї;

17) викраденої, втраченої, вилученої, знайденої зброї, а також добровільно зданої зброї із числа тієї, що незаконно зберігалася;
18) бази даних, що формуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідно до закону.

Розпорядником ІТС ПНП є Національна поліція України, адміністратором – Департамент інформаційно-аналітичної підтримки (ДІАП) Національної поліції України, користувачами – посадові особи органів (підрозділів) поліції, яким в установленому порядку надано право доступу до інформації в цій системі.

Список використаних джерел

1. Наказ МВС України від 12.10.2009 № 436 «Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України» [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1256-09>.

2. Наказ МВС України від 03.08.2017 № 676 «Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» [Електронний ресурс] // ВРУ офіційний веб-портал – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>.

3. Особливості використання обліків та автоматизованих інформаційних систем при розслідуванні кримінальних правопорушень : Методичні рекомендації / В.Г.Хахановський, Д.В. Дабіжа, В.В. Пясковський. – Київ : 2017. – 37 с.